

PEST, II. félv.

42. szám.

Október 19. 1871.

Megjelenik e lap minden héten egyszer, csütörtökön. Előfizetési ár: helyben félévre 1 frt 31 kr., egész évre 2 frt 62 kr.; vidékre félévre 1 frt 70 kr., egész évre 3 frt 40 kr. A pályázatok beiktatásáért tíz sorig minden egyszeri fölvetelért 1 frt. 10 soron fölül, egyszeri közlésért 2 f. ha többször közöltetik, 1 f., 50 kr, számítottak.

Falusi történet.

(Folytatás.)

X.

Ferkó igazgatójától az örökség rendezhetése végett szabadságot kért, melynek megnyerése után azonnal eltávozott, hogy mielőbb ismét visszatérhessen. De a dolog tovább húzódott, mint gondolta.

Hónapok multak, míg az örökösödési ügy teljesen rendeztetett. Midőn ezen ügy végre be volt fejezve, és Ferkó a sok pénzzel visszatért, Árky úgy vélekedett, hogy oly gazdag ember, mint ő, kényelmesebb lakást is vehet magának, s azon föltevésben, hogy Ferkó szerencséjében nem fogja őt elhagyni, hanem híven mellettje marad, mint ezt szerencsétlen napjaiban is tette, csinos házat vetetett, mely mindkettejüknek elég kényelmet nyújtott.

Sajátságos, hogy az ember mennyire rabja szokásainak. Ferkó, kinek számára most gondtalan élet kínálkozott, s ki az élet nagy és apró gondjait egyszerre lerázhatta, fájdalmasan vált meg kis padlásszobájától, melyhez bár a nélkülözés emlékei fűződtek, mégis a tanulás benne annyi örömet nyújtott: de öreg, beteges barátja kívánságának még sem mondhatott ellen. Még ugyanazon nap Árkyval, kinek e szerencsés változás egészségét is némileg visszaadta, átment az új lakásba. Nagyon kedves ház volt ez tágas kert közepette.

Árky fiatal barátját kivezette a ház erkélyére, nagy darab földet mutatott, melyet félkörben erdő környezett, s így szólt:

— Nézze barátom, ezen földek az erdővel együtt e birtokhoz tartoznak. Szándékosan vettem meg azokat, mert tudom, hogy Ferkó barátomnak öröme lesz bennök. Egyébiránt öreg szemeimnek is jól esik zöldet látnom. Kedves hely, mely már 20 év előtt magára vont a figyelmemet, nem gondolván, hogy valaha az én birtokom lesz. Későn jutottam hozzá; nem sokszor fo-

gok e földeken aratni; de bizonyára örökösöimnek örömet szerzek, kik áldani fogják érettök az öreg embert, ki azokat megszerezte.

— A mi önt illeti, kedves Ferkóm, úgy gondolom, hogy az ABC-vel most hagyjon föl, s adja magát magasabb tanulmányokra, hogy mielőbb tudori koszorút nyerjen, s öreg barátjával tudományos dolgokról vitakozhassék. De félre a tréfával: hisz tudom, hogy ön testestől lelkestől a tudományokon esügg, melyek se éjjel, se nappal nem hagyják nyugodni. Isten oly állapotba helyezett, hogy e czéljához segédkezet nyújthatok, és őszintén mondhatom, hogy soha életemben semmit ennél örömebb nem tettem.

— Ferkót ez az ajánlat mélyen meghatotta: örömeiben könyvek tolultak szemébe. Gyermekeibeiben, midőn apja annyira haragudott, ha könyvei közt ült, sokszor gondolta, hát ha valaha valami hatalmas ember pártfogásába veszi őt: de hogy egy gyármunkás lesz az a hatalmas ember, azt ugyan soha sem gondolta. De most csakugyan bekövetkezett, amit lehetetlennek gondolt, s csak „igent“ kelle mondania. Mégis rázta fejét: S ha elmennék, szóla, ki ápolná akkor öreg barátomat, ki édesitené meg magányát?

— Hagyja ezt Ferkó barátom, válaszolt Árky. Nem veszi észre, hogy a jó mód megint visszaadja erőmet? Különbön nem is akarom, hogy elváljunk egymástól. Egy év fog még kelleni, míg ön egyetemre mehet; több alig, mert idejét ugyancsak jól használta. Ennyi ideig tehát minden esetre együtt maradhatuuk. A tanárok addig ide fognak járni. — Azután, együtt megyünk egyetemre. A nappal egészen a tudományoknak fogja szentelhetni, és csak este kérek egy kis időt öreg barátja számára.

Ekkor Ferkó atyai barátjának nyakába borult, s nem hagyott föl a sirással, míg Árký félig tréfásan, félig komolyan őt meg nem fedte, s nem figyelmeztette, hogy ideje már a beállott változást egy kis barátságos lakoma által megünnepelni. Ez meg is történt. Oly ünnepély volt ez, melyet csak ketten ültek meg, de vidám hangulatra nézve kitett a legnépesebb lakomán.

Árký indítványa szerint most már megkezdődtek az előtanulmányok az egyetemhez. Ezek valóságos méznapok voltak, melyek befejeztével mindketten a fővárosba készültek.

Négy évet töltöttek itt, melyek után Ferkó tudori koszorut nyert, mire öreg barátjával visszatért ennek szép birtokára.

Sajátságos ez az élet! Mig Ferencz a fővárosban tanulmányaival volt elfoglalva, Árkýnak mindig jó egészsége volt; és most, midőn a esendes magányban az életnek örülhettek volna, Árký egészségi állapota ismét rosszabbra vált, úgy hogy folytonosan a szobát kellett őriznie, és csak az ablakból nézhetett szép birtokát. Nyáron még csak tűrhető volt állapota, de az ősz már ágyba veté, és midőn a tél elérkezett, Árký komolyan a halálról kezdett gondolkodni. Ezt tiszta öntudattal és elég önmegadással tette. Reá nézve a halál nem volt ijesztő, mert életét gonosz tettek által nem szennyezte be; és ha még tovább szeretett volna élni, ez csak azért volt, mert nem örömet vált meg Ferkótól, az egyetlen embertől, ki iránta igazán őszinte szeretettel viseltetett.

Ferkó, vagy miként most már őt nevezhetjük, doktor Derezy a beteget oly odaadó szeretettel ápolta, mely a legjobb fiúnak is becsületére vált volna: fájdalom, e hü szeretet nem menthette meg az öreget a haláltól, melynek előhírnökei arczán már meglátszottak.

A szent karácson estéjén Árký meglehetősen jól érezte magát; vánkosokat rakatott háta mögé, hogy egyszer ismét fölülhessen.

— Ferkó, mondá, nem tudom, hogy van, de ma eszembe jutnak a legszebb karácsonesték, melyeket valaha atyám házában megéltem. Látom a karácsonfát tarka ajándékaival, látom atyámat és bátyámat, ismét gyermekké lettem. Küldjön ki az erdőre, hozasson egy kis fenyűfát, akasztassa tele gyertyácskákkal és szalagokkal, hogy e kedves gyermeki örömet mégegyszer élvezem, mielőtt e földet elhagyom.

Ferkó e hirtelen föllobbanást a javulás jelének tekintette, és sietett a beteg kívánatának eleget tenni. A karácsonfa egész pompájában állott. Árký összetett kezekkel édesen szemlélte a fácskát, mely gyermeksége éveit visszavarázsolta eléje. És midőn a gyertyácskák már-már elaluvának, Ferkó ujjakat tüzetett föl, hogy a beteg öröme tovább tartson.

Midőn tizenkét órát ütött, Árký gyöngéden megszorította Ferkó kezét, s így szólt hozzá: Most aludni akarok, legyen gondja, hogy a gyertyácskák reggelig égjenek.

Ferkó esókkal illetve a halvány baráti ajkakat, s leste gyöngye lélekzetvételét. Reggel felé a beteg nagyot sohajtott, s egyet nyújtózkodott, mint midőn álomból szoktunk ébredni.

De e sohaj sajátságosan hangzott, úgy hogy Ferkó

ijedten fölugrott s arczába tekintett. Egy tekintet elegendő volt, hogy meggyőződjk, miszerint barátja nincs többé az élők közt; de ezt meggyőződése ellen még nem akarta hinni, mert lehetetlennek tartotta, hogy örökre elváljk tőle, mielőtt utolsó istenhozzádot mondana neki.

Ki támaszthatja föl a holtakat! Mit használnak a könyvek azon kérlelhetlen angyal ellenében, ki a haladókát a tulvilágba hívja.

A karácsonfa gyertyácskái még mindig égtek. Ott lobogtak a halott előtt azon gyertyák helyett, melyeket az elhunytak koporsói előtt gyujtani szokás. Lángjokkal Ferkó imája fölszállt az égbe, hová Árký lelke után lebegett őszinte szeretetének és ragaszkodásának jeléül.

A szegény doktort ez a haláleset annyira lesújtotta, hogy maga is inkább halotthoz hasonlított, mint élőhöz. Mint egy álmadozó járt körül, s alig vette észre, hogy mi történik körülé. Anyját már elvesztette, most eltávozott barátja is, s így ment egyik a másik után, mint ősszel egyik levél a másikat követi, míg a csupasz fa leveletlen ágait disz nélkül emeli a levegőbe.

Ilyen és hasonló észrevételek foglalkoztatták lelkét. Az örökséggel nem törődött: mert miután öreg barátjának rokonai nem voltak, összes vagyona az állam tulajdonába volt átmenendő. A kir. ügyész azonnal mindent le is záratott.

Kemény téli nap volt, midőn Ferkó elhunyt barátját a temetőbe kísérte. Csak kevesen követték őt, ezek is csupa szokásból tették. Mig Ferkó könyei omlottak, a kísérők Árký nagy vagyonáról beszélgettek, és sajnálkozásukat fejezték ki a fölött, hogy az az államnak esik tulajdonul, holott valamely szegény családot kiemelhetett volna szegénységéből.

A gazdag emberek, mondá az egyik, utolsó pillanatig ragaszkodnak a pénzhez, még a sirba is el szeretnék gazdagságukat magukkal vinni. Ez az öreg sem tett másként, noha későn jutott vagyonához. Szóval, egész beszédjük oda ment ki, hogy Árký bizony nekünk szomszédoknak hagyhatta volna vagyonát.

Ferkó a temetőből hazaérkezve oly elhagyatottnak érezte magát, mintha saját apját elvesztette volna. Gyorsan összeszedtemindenét, hogy hazájába visszamenjen, hiszen itt nem volt többé maradása. Ingóságai között sok kedves emlék volt, melyeket a boldogulttól kapott.

Miután mindenét összepakkolta, esőngetett a gazzasonynak, s ehhez így szólt:

— Katalin, mindenemet összepakkoltam, s nem sokára elutazom; de előbb még fölkérem, hogy ha a hatóság a vagyon átvételére eljön, legyen jelen, és segítsen mindent kézhez szolgáltatni.

Megindult egyenesen Erdővég felé, hogy ott atyját és testvéreit meglátogassa; azután pedig tanári állomásért akart folyamodni.

Mig ezen szándékkal a város kapuján kilépett, találkozott a hatósági bizottsággal, mely Árký házához indult a hivatalos pecsétek levételére és a netáni végrendelet fölnyitására. A bizottság fölkererte őt, hogy a hivatalos működésnél legyen jelen; ezzel, mint a ház egykori lakosa a törvénynek tartozik.

Ferkó nem szívesen tette ezt, de miután hivatalosan fölszólították, engedett.

A bíró a pecsétet egymásután levette, a jegyző pedig mindenről leltárt vett föl.

Már este volt, midőn dolgukat elvégezték, s a bíró kinyilatkoztatta, hogy örökös és végrendelet hiányában az egész vagyon az államra esik, s erről jegyzőkönyvet kíván fölvétetni.

Erre a jegyző így nyilatkozott:

— Végrendeletet nem találtunk ugyan, pedig tudom, hogy van, valamely rejtkehelyen kell lennie.

— Miről gondolja ön azt? kérdi a bíró.

— A végrendeletet a boldogulttal együtt szerkesztettük, az eredeti példány nálam van.

Ezt mondván, lepecsételt iratot vett ki zsebéből, megmutatta, hogy a pecséték sértetlenek, s azt fölnyitásra átadta a bírónak.

Ez a külső borítékot még egyszer a legnagyobb gondossággal megvizsgálta. A pecsét sértetlen! szóla, és fölbontotta.

A bíró a végrendeletet hangosan fölolvasá, a mint következik:

„Atyának és Fiának és Szentlélek Istennek nevében. Amen. Én alulirt Árky Pál, ezen végakaratomat egészséges napjaimban, szabad akarattal és megdögléssel mondottam Körtvélyesi jegyző ur tollába, s végrendeletemet letettem az ő kezeibe, hogy az sértetlenül maradjon és senki hozzá ne férjen.

Életem legnagyobb részét szegénységben töltöttem, és miután erőm el kezdett hagyni, az emberek kegyétől és irgalmától függtem. — De, midőn senki sem törődött velem, segítségemre jött egy ifju ember, ki félig-meddig maga is a szükséggel küzdött. Ő megfeszítette erejét, sokszor éjjelét is nappallá tette, hogy mindkettőnk számára a szükségeseket megszerezze. S midőn már a betegágyat kellett őriznem, akkor hű ápolóm volt, anélkül, hogy a legkisebb jutalomra számolhatott volna, mert nekem akkor semmim sem volt.

A jóságos Isten azonban másként intézkedett, végzetlen irgalmában engem gazdag emberré tett. A hála kötelessége parancsolja, hogy nagylelkű barátomról, Derezy Ferencz tanítóról végrendeletemben megemlékezsem.

Ezen kötelességemet teljesítem, midőn minden

vagyonomat, ingót és ingatlant teljes és osztatlan tulajdonul neki hagyományozom.

Ezen hagyományért semmiféle kötelezettség nem fogja őt terhelni. Az örökséggel rendelkezék tetszése szerint, és kívánom, hogy e végrendelet megnyitása napján birtokomba azonnal mint tulajdonába lépjen. Órá bizom, hogy Katalin hű gazdasszonyomnak akar-e a készpénzből 1500 frtot engedni.

Iratott 18. szept. 20.

Árky Pál.

A bíró és tanuk meglepetve néztek egymásra, de a végrendelet valódiságát nem lehetett tagadni; mindamellett kimondották annak lehetőségét, hogy találkozhatik iromány, mely e végrendeletet módosítja vagy épen megsemmisíti, s újra a házban mindent összevizsgálva forgattak. Soká nem találtak semmit; végre a bíró egy titkos fiókra bukkant; ebből a fölolvasott végrendeletnek szó szerinti mását találta minden módosítás vagy hozzátétel nélkül.

A bizottság tehát nem tehetett egyebet, mint Ferkót az összes vagyon törvényes birtokába helyezni.

Ferkó kezdetben csak szórakozva hallgatta a végrendelet fölolvasását, s akkor lett figyelmesebb, midőn a bíró által nevé hallotta említett. Azt sem tudta, mi történik vele, midőn megértette, hogy nagy vagyon birtokába jutott, melyet soha nem remélt, de nem is keresett. Ő maga pénzzel s vagyonnal nem sokat törődött, mindamellett az örökséget nem taszította el magától, mert hiszen volt apja, voltak testvérei, kiken most segíteni módjában áll. A jegyző őszinte szívvél gratulált neki; a jókívánatokhoz csatlakozott a bíró és tanuk, noha ezek azt kevesebb jó szívvél tették.

Ekközben belépett az öreg gazdasszony is.

— Katalin néni, szólt hozzá Ferkó. Öreg barátunk végrendeletében magáról is gondoskodott. Az általa hagyományozott 1500 frtot megduplázom, s ha kedve tartja, élethossziglan nálam maradhat.

Katalin az ajtó mögött figyelmesen hallgatta a végrendelet fölolvasását, remélvén, hogy boldogult gazdája öröla sem feledkezett meg, és jól tudta, hogy Ferkó jóakaratótól függött, vajjon fog-e ő valamit kapni: azért Ferkó nagylelkűsége őt mélyen meghatotta.

— Doktor ur, szóla köténye sarkával könyeit törölgetve, ön a föld hátán a legjobb, a legnemesebb ember. Isten soha sem fogja őnt elhagyni.

(Vége következik.)

A názárenusok felekezete.

Jézus meghagyása szerint, (Mát. 24, 15—16): „Mindazok, a kik Krisztusban hittek, elhagyván Jeruzsálemet, áttették lakásukat Pellába, (Őzséb III. 5, 4.) Jeruzsálemtől 12 mérföldnyire, hogy a végpusztulás iszonyait kikerüljék. E zsidó-keresztények Pellában 60 évig maradtak; de felekezetekre szakadoztak, (Hegesip. utóbb Őzséb IV. 30.) s ott keletkezett a názárenusok felekezete. (Epiph. 29, 7.) Ezen zsidóskodó keresztények már azelőtt szemére veték szent Pál apostolnak: Látod atyafi! mennyi ezren hittek a zsidók közül, de azok a törvénynek is (az ó szövetségnek) buzgó követői mind-

nyájan, (Apost. esel. 21, 20.) s midőn názárenusokká lőnek: megtarták a körülmetélést és a szombat megünneplését; sőt sz. Máté alatt, héber nyelven fogalmazva, egy oly evangéliomot fogadtak el, mely a nemzeti nyelvénél fogva előttök nagyon kedves, az egyház előtt azonban költött és eretnek vala. (Őzséb III. 26, 6.)

E felekezet, legalább név szerint, ma is fönáll keleten. Az arabok őket: Nosairye néven, a mahomedánok pedig: kereszténykékeknek, azaz: kis keresztényeknek nevezik. A ki őket ismerni ohajtja, föltalálhatja a Libánon bérezei közt, hol keletnek minden vallása föl-

lelhető. S mily regényes ott hazájok, a hol minden megvan, a mi elbájolja a szemet s elbűvöli a képzelődést. A bérezek oldalait havasi rózsák és oleánderek díszítik tajtékzó zuhatagok közt. A Szannin-bérez örökös hóval borítva, míg a Makmel 8800 lábnyi magasból

lelkét, nagy dicsőséggel a Jézusban: — sőt azt hiszik, hogy sz. Mátéban, már hatodszor lett emberré az Isten. Aztán nem sajnálatos botorkálás-e ez?

A hűtelenség ezen fiait, megemlékezhetnének ama régi példázatra: az egyetlen igaz királyfiról és annak

Családi kép a népéletből.

(L. Vegyesek.)

bámul alá a cédrus ligetekre. Azt tartja ott a közmondás, hogy: A Libanon telet hord fején, vállain tavaszt, ölében nyarat, lábainál őszt, pálma- és egyéb gyümölcseivel együtt. S mindez Názarettől csak 12 mföldnyire van. — A názárenusok ugyan titkolják vallásuk tanait, azonban köztudomás szerint: eljövendőnek tartják Ádám

három törvénytelen féltestvéreiről. Nemde, alig hogy meghalt a király, már versengés támadt e fiak közt az örökösödés miatt. Hogy vége szakadjon a viszálynak, azt végzik a tanácsosok, hogy köttessék ki a meghalt király teste egy fához, s a melyik legjobban fog belelőni, azé legyen a trón és az ország. — És mi történt?

Egyik fiu a halott kezébe lőtte a nyilat; a másik száján találta meg; a harmadik pedig szívében sebzette a holtat. Előlépett a törvényes fiu is, mély fájdalommal; de nem lőtt, eldobta a kézivet, nem szólt semmit, hanem oda rohant atyjához, nyakára borult zokogva, és megcsókolván fölkiáltott: „Isten mentsen! hogy én atyám testét szagassam, akár élve legyen, akár halva.” — Ezt hallván a nép, ráismert a természet szózatára és rögtön fölzajdult: „Ez a törvényes fiu! Ez az igaz trónörökös!” S beültették őt atyjának királyi székébe.

Ne feledjék ezt a hűtlenség fiait, kik a Krisztus testét, az anyaszentegyházat (Kolosz. 1, 24.) tépik és szaggatják, nehogy kimaradjanak a mennyország örökségéből.

E. L.

Romai levél.

Roma, okt. 3.

Tegnap volt egy éve, hogy az ide esődített forradalmárok által ugynevezett népszavazás útján Victor Manót ismerték el Róma törvényes királyának. A forradalmárok tüntetése e napon egészben abban állott, hogy este zene volt mindenfelé, legtöbb ember gyülekezett össze a Corsón, hol többen félelemből, hogy ablakaikat beverik, azokat kivilágították. A hű romaiak azonban e napot arra választották, hogy a szentatyát hűségükről és szeretetükről biztosítják. T. i. e napon a romai nemesség színe összegyülekezett a constitoriumi teremben, hogy a szent atyának hódolati és hűségi feliratukat kézbesítsék. A szent atya válaszában többi közt imára hívta föl őket, s emlékeztetett Jeriko falaira, melyek Isten legfelsőbb akarata szerint népének imájára maguktól ledőltek. Eközben a Sala Ducale-ban a romai ifjuság oly nagy számmal gyülekezett össze, hogy a tágas teremben alig fértek meg mindnyájan. Lelkes éljenekkel fogadták IX. Pius-t, midőn a terembe lépett, és gyönyörű feliratban tolmácsolták alattvalói hűségüket, mint katolikusok, ragaszkodásukat, gyermekded szeretetüket. A szent atya meghatva körülbelül következőleg válaszolt:

„Ha van valami, mi a fájdalomtelt szívet megvizsgalhatja és megerősítheti, ugy az az engedelmisség, hűség és odaadás érzelmei és biztosításai, melyeket oly sok hű alattvaló, Róma anyai nagyszívű fia ajkairól hallok. Halát adok ezért Istennek, és kérem őt, hogy öntse szívetekbe a legritkább és legbecesebb ajándékot: ezen érületben való állhatatosságot és bátorságot arra, hogy hiteteket nyíltan bevalljátok. De ezen, amaz angyaloknak szentelt napon, kik közül egy-egy mindeniketek oldala mellett, mint védő és tanácsadó, áll, még néhány szót akarok mondani, melyeket a szentírás azon szövegéből meritek, melyet az egyház a mai ünnepre alkalmaz.

„Zakariás prófétának rendkívüli látománya volt, t. i. angyalokat látott, kik különféleszintű lovakon ültek, élőkön egy őket vezető főangyallal. Ez Zakariás kíváncsi kérdésére azt válaszolta, hogy csak azon országokba küldettek, melyek a választott népet körülveszik s most küldetésükből visszatérnek. A főangyal (sz. Jeromos szerint ez sz. Mihály volt) a kíváncsi próféta minden kérdésére válaszolt. Azt mondotta neki, hogy nem csupán Jeruzsálem népének javáért akar imádkozni, hanem hogy már imádkozott, és Isten városának szenvedéseit és azon népek dőlyfét előterjesztette, melyek jöttek, hogy a város fölött uralkodjanak. Isten válasza ekkép hangzott: „Nagy haraggal haragszom,” aztán hozzátevé: „Ismét irgalommal fordulok Je-

ruzsálemhez.” Isten haragudott azokra, kik népét elnyomták. Ah! e napokban mi is ezért kértük a főangyalt, s azon reményt ápoljuk, hogy meg fogja Istennek városa, a katolicismus központja sebeit mutatni, mely helytartóinak adatott, hogy azt kormányozzák s egyszersmind az egész kath. világot is kormányozzák, s reméljük, hogy kérését ismételni fogja, s megteszi Rómáért, amit Jeruzsálemért tett. Igen, bizom, remélem, bizonyosnak tartom, hogy e könyörgést ismételte és Isten azt válaszolta: „Haragszom,” (a mi szólásmódunk szerint, mert Isten nem haragszik), s hogy igazságosságának szabad folyást engedend és azt mondandja: „Irgalommal Rómához fordulok.”

Remélem, az áldott Isten arezát Róma felé fogja fordítani, kinyújtja kezét és azt betölti irgalmassága hatásaival, megszabadítja az elnyomatástól és botrányoktól, és eszközölni fogja, hogy a szent ténykedéseket, mint azelőtt, ellenmondás és háboruskodás nélkül lehessen elvégezni. Térjen ismét vissza a béke! távozzanak el a botrányok, melyekkel Istennek e szent városa tele van; jöjjön hozzánk Mária, az irgalom anyja, és vele sz. Péter és Pál apostolok, az egyik az egyház alapköve, a másik a nemzetek tanítója: birják Istent arra, hogy irgalmát felénk fordítsa.

Reméljük közben kevesebb szomorú, kevesebb bánatos napokat és azon botrányok nélkül, melyek bennünket környeznek. Ne szűnjünk meg imádkozni, és minthogy e napokban azon győzelem emlékét üljük, mely 300 év előtt az izlam és törökök fölött nyertett, imádkozunk, hogy mi is a modern hitelenség és Isten egyházának ellenségei fölötti győzelmet szemlélhesstük.

Ezen édes reményben fölemelem kezeimet, hogy benneteket megáldjalak, ezen áldás hatása buzdítson benneteket az Isten szolgálatában, az igazság, igazságosság s vallás jogainak megvédésében, adja meg továbbá a lélek derűtségét, mely bennünket néha a pokol támadásai és üldözése közt elhagy; adja meg azon nyugalmat és békét, mely az Istenhez hű lelkek tulajdona; adja meg a vígaszt, hogy egyetértők legyetek családaitokban, az atya a fiúval, a testvér testvérral, mindnyájan Isten dicsőítése gondolatában az emberi társadalom szolgálatában, szorongattatásaink és szenvedéseink elviselésében.

Reméljük, hogy Isten nem hagy el benneteket, s nem sokára segítségükre jő. Ez áldás legyen veletek éltetek utolsó pillanatában, hogy általa lelketeket az örökátya kezeibe adhasátok: „Atyám kezébe ajánlom lelkemet” — s adjon jogot, hogy bemehessetek az örök-boldogságba és őt örökké dicséressétek és magasztalhasátok.”

Világító-torony a keresztény élet tengerén.

Október.

Mindenünk, a mink van, nem tartozik hozzánk, nem a mienk, a jelen időn kívül.

Ugy kell eselekednünk, hogy az egész életidő a mienk legyen.

Kétségkívül a bölcsesség magas foka az, ha valaki az életet a szentek példái szerint intézi; de a legfőbb fok az, ha az Jézusé szerint vetetik.

Azt nevezem én okosnak, nem tanultnak, vagy tudományos képzettnek, hanem megfontolónak és éles elméjűnek, ki a dolgok tulajdonait megvizsgálja s aztán azok szerint eszesen intéz el mindent és használ.

Az okosság tanítja, mikép kell a jelenlevőt szabályozni, a multról megemlékezni, s a jövőt illetőleg óvatosnak lenni.

Igen sokan vannak, kik — ha mindent el nem hagynak, az Isten által meg nem mentethetnek.

Nagyon veszélyes reménység az, mely abban bizik, hogy a bűnök tüzvészéből kiszabadul.

Legyetek okosak, mint a kígyók s egyszerűek, mint a galambok; mert az okosság jóság nélkül gonoszság, az egyszerűség pedig ész nélkül butaság.

Ha az ellenségről valami jót hall az ember, nem hiszi; de ha roszt hall felőle, ha nem igaz is, hiszi.

Valóban igen nagy és szép dolog, az Urnak szolgálni s öérette mindent elhagyni.

Ha örökkétartó örömekeket akarsz élvezni, ugy ragaszkodjál ahhoz, a ki örökkévaló.

Ha a lélek szilárd eltökéléssel az Istenre van irányozva, ugy minden kedves és szeretett lesz, ami keserűt az élet itt e földön nyújt.

Ha az ember az Istennel van egyesülve, ugy minden, mi őt éri, csak javára van. — A halál után eped az ilyen, hogy az örök életet minél előbb megnyerje.

Az a legigazabb alázatosság, mely az ember akaratát egészen az Istené alá veti.

A legfőbb igazgatóság az Isten akarata; a legfölségebb okosság pedig az, midőn valaki egyszerű érzületével az Isten tanácsán és akaratán megnyugszik — és a gondviselésre bizza magát.

Mit jelentenek e szavak: „Legyen meg a te akaratod, miképen mennyben, azonképen a földön is“, mást, mint azt, hogy az embereknek az angyalokhoz kell hasonlítaniok? t. i. az Ur akaratának teljesítésében.

Azok az egyenes szívűek, kik az Isten intézkedése és rendelése fölött soha nem panaszkodnak, kik saját akaratukat az istenihez szabják, s nem az istenit az övékhez.

Téged az Ur egészen élő áldozatul akar; add magad hát egészen át neki, minden föltétel nélkül.

A pénzt megvetni, ez a kezdők dolga a tökéletesség útján, nem pedig a már tökéleteseké; mert ezt a pogányok is megtették. De önmagát odadni az Istennek, ez már a keresztények dolga.

Az akaratnak nagy ereje van, mely azt teszi, hogy az ember mindazt megteheti, amit akar az Urban.

Mindig rendíthetlenül bizzál Istenben s egészen hagyd rá magadat, a mint csak tőled kitelhetik.

Karcsu Arzén.

HETI KRÓNKA.

Pest, okt. 14.

(—ss—) Zágrábból okt. 10-ről azon fontos hirt jelentik, hogy az ogulini katonáörvidéken zavargások törtek ki, fegyveres néptömegek verték le az ellenök kiküldött őrzőjáratokat, fosztogatták a fegyvertárakat s heves ellentállást tanúsítanak. Innen és Károlyvárosból két zászlóalj gyalogság küldetett a helyszínére. Összeállítjuk e tárgyban érkezett újabb tudósításokat. Pesten f. hó 11-kén minisztertanács tartatott az ogulini zavargások fölött. Andrássy felszólított, hogy jöjjen Pestre. Irányadó körökben élénk aggodalom uralkodik ezen zavargások miatt, melyek főzinkosául Kvaterniket tartják. — Pesten biztos tudomással bírnak arról, hogy az ogulini lázadást egy reactionárius coteria idézte elő. Beszélük, hogy Hohenwart figyelmeztette Andrássy grófot s értesítette őt a reactionárius igazgatásokról.

— Okt. 12. Kvaternik és Bach bujtogatták s vezették a rakoviczai lázongókat. A zavargók fegyveres csapatokban az ogulini ezred határain bolyonganak, visszavették az ellenök kiküldött katonai őrzőjáratokat, kifosztották a rakoviczai század raktárát, hol a felesleges fegyverek, löszerek és rubák vannak, és mint látszik, az ellenszegülést még most sem sikerült leküzdeni, mert a Károlyvárosból tegnap a lázadók ellen küldött gyalogzászlóalj után ma délben 1 órakor egy második zászlóaljat küldöttek a Kussevich-ezredből. E csapatok valószínűleg elégségesek lesznek a rend visszaállítására.

Hogy minő elemekből állanak e lázadó csoportok, hogy ki vezeti, mi a céljuk, egyszóval minden közelebbi részlet most még teljes homályban van, senki sem tud hiteleset mondani, s a felhivatalos lapok is hallgatnak. Alig lesz egyéb, mint helyes nyilatkozata az igazgatók által felkeltett politikai szenvedélyeknek (?) Alig lehet feltenni, hogy a zavargás most nagyobb mérveket öltön, mert ha ez megtörténnék, akkor a „határvidéki kérdés“ ijesztő alakban merült fel.

— Okt. 12-én. Az ogulini határözrezred kerületében meg-

kísérlett fölkelés az odaváló határőresapatok által elfojtatott és szétszóratott. A fölkelők élén a Staresevics-párt néhány ultrája, köztök Kvaternik állítólag elesett, mások elfogattak. Ma éjjel itt lázongó plakátokat terjesztettek; a lakosság mindennek daczára eddig teljesen nyugodtan viseli magát.

— Okt. 12-ről. A rakoviczi század föllázadt kerületei részben már elfoglaltattak a csapatok által. A többi kerületek teljesen nyugodtak maradtak. A lázadás elfojtására csupán határőresapatok alkalmaztattak. A lázadók vezetői gyanánt a következőket említik: Kvaternik, zágrábi ügyvéd; Bach, a Hrvatska szerkesztője, ki legközelebb 15,000 forint postapénzt sikkasztott el. Az eszeveszett lázadás ezeljja a lázangók állítása szerint minden magyar-osztrák kiirtása, a nagyhorvát zászló kitűzése. — A mult éjjel itt 3—4 irott plakát volt kiragasztva, ezen tartalommal: „Kelj föl, horvát nép, a határörök megverték az osztrák-magyar sereget.“ A közbiztonsági közegek reggel eltávolították ezen plakátokat. Zágráb igen nyugodt.

— Bécsben a községtanács ismét remekelt. Okt. 6-diki ülésében elhatározta, hogy a sz.-Salvator-templomot (régí városbáz-kápolnát) az „ó-katholikusoknak“ átengedi isteniszolgálat tartására. Ezek Anton Alajos plébános által a községtanácsnak nyújtottak be folyamodást, melyben „jóérzésű, vallásos meggyőződésű hű katolikusoknak“ nevezik magukat, és Bécsnek mintegy 20,000 hasongondolkozású katolikus nevében, kik a csalatkozhatlan „eretnek“ dogmáját el nem ismerik: hogy az ó-katholikusoknak, vagyis e névre egyedül méltó katolikusoknak, a városbázban mielőbb engedtetnék át a sz.-Salvator-templom ó-kath. szentmise és predikáció tartására.

A reggel beadott kérvényt a községtanács sietett azonnal delután elintézni. Az iskola- és cultus-osztály már tegnapelőtt este elhatározta a községtanács figyelmébe ajánlani, hogy a patronatusa alatt álló Salvator-templomot az ókatholikusoknak használatra átengedje, s hogy ezek ez ügyben a templom gond-

nokával összeköttetésbe tegyék magukat. Mind ezen osztályhatározatról, mind az ókatholikus comité főnemlített folyamodásáról a tegnapi ülés vége felé referált dr. Sebrank. Az iskolaosztály — mondá — határozatában azon gondolat által vezéreltetett, hogy az ókatholikusok, kik a esalatkozhatatlanság dogmáját el nem ismerik, a valódi katholicusok; azon katholicusok pedig, kik ezen dogmát elismerik, új vallástársulatot képeznek. Ezen álláspontot magáévá tette a községtanács, midőn Döllingernek elismerési feliratot szavazott meg, azért csak következetesen eselekszik, ha az ókatholikusok kérelmét teljesíti.

Huber pálinkafőző meg azt indítványozza, kéressék föl a jogiosztály: referáljon arról, nem lehetne-e Bécs mindazon templomait, hol a község a patronus, az ókatholikusoknak átadni?

Szavazás következtén, az indítvány és Huber javaslata majdnem egyhangulag elfogadtatott.

Azonban a bécsi sz. Salvator-templom igazgatója — ftdő Ausim József plébános ur a consistoriumhoz fordult, utasításokat kérvén, mit tegyen a községtanács azon határozatával szemben, mely szerint: a „Salvator-templom az ó-katholikusoknak is átengedtetik használatra.“ Erre tegnapelőtt reggel jött meg a válasz, oly tartalommal, miszerint mihelyt az említett községtanácsi végzés kivitele megkezdetik, a szentségtartó más templomba viendő át, ő maga pedig tartózkodjék minden egyházi működéstől a Salvator-templomban. Ennek következtében a [p]olgármester, ki ez utasításról értesített, még mielőtt a községtanács végzésének kiviteléhez láttak volna, a jogügyi bizottság véleményét kérte ki, mely oda irányul, hogy e végzés ideiglenesen felfüggesztendő, az ókatholikusok ügye pedig újabb tárgyalás alá veendő a községtanács által.

Községtanácsi körökben azon hír szárnyal, hogy a helytartóság fel fogja függeszteni a Salvator-kápolnát illetőleg hozott községtanácsi határozatot.

— A cseh kiegyezkedésről teljes hitelt-érdemlő körökben beszélnek, miszerint a császár a kiegyezkedési munkálattal elfogadta és kivitelét sürgeti. A koronázásra minden szükséges előintézkedés elrendeltetett. Jövendő cseh cancellárrá Clam-Martinitz gróf van kijelölve. A kiegyezkedési munkálattal előterjesztésére Rieger fog cseh miniszterre kineveztetni, kinek kinevezését minden órán várják. A munkálattal el nem fogadása esetére a feudálisok azzal hitegetik magukat, miszerint a korona fogja ezt szentesíteni.

— Olaszország. Bizonyos Fra Fusinato asszony nemrég a cultusminiszter által meghívott az összes római tanintézetek inspectiójával. Hogy itt főleg a zárdái iskolák lebegtek szem előtt, az világos, mert miután azokat expropriálni nem merik, ügyekeznek bosszantani, ahol csak lehet. Az armány esköze a múlt héten elment az isteni Gondviselésről címzett zárdába, melyben igen látogatott nőnövelde van. Megjelenésekor a fejedelmű tiltakozott beavatkozása ellen azon megjegyzéssel, hogy az intézet Franciaország közvetlen védelme alatt áll és a francia követség határozott engedelme nélkül senkinek sem szabad az intézet küszöbét átlépni. Fra Fusinato a miniszteri utasításra hivatkozott, a fejedelmű azonban rendíthetetlen maradt, a zárdá aijtája nem nyílt meg s az inspectornő kénytelen volt hosszu orral elvonulni.

— A római egyetem, a híres Sapienza tanárai fölszólítottak, hogy az új kormánynak a hűségi esküt tegyék le és ezzel az új rend, vagyis inkább a dolgok rendetlenségének hívei gyanánt vallják magukat, vagy pedig hagyják oda állomásaikat. Az „Opiniene“ úgy vélekedik, hogy mintegy 20 tanár le fog mondani állásáról, mely soknak bizonyára mindennapi kenyerét

adta. Az „Allg. Ztg.“-nak egy római levelezője ezen tanárok számát 30-ra teszi, s azt írja, hogy már három minisztertanácsban foglalkoztak azon kérdéssel, vajjon nem jobb lenne-e a Sapienzát egy nagyobb provinciális város főiskolájával egyesíteni inkább, mintsem a bolognai tanárok martyrologiumát harmincz római tanárral szaporítani. Correnti oktatásügyi miniszter azonban visszalépésének fenyegetésével keresztülvitte, hogy a Sapienza megmarad s a tanárok egy év mulva az esküt letenni tartoznak.

— Rómából okt. 10. jelentik: Az osztrák-magyar követ Cassagnola kereskedelmi miniszternek átadta a Ferencz-József-rend nagykeresztjét briliánsokban. Egy svájeziakból és piemontiakból álló társaság engedélyért folyamodott a compagna gyarmatosítására.

— Antonelli bibornok a diplomatai képviselők előtt oda nyilatkozott, hogy az ó-katholikus mozgalom addig nem okoz aggodalmat, míg az az egyház körén belül marad.

— A Rómában székelő szerzetesrendi főnökök óvás alakjában kérelmet akarnak intézni a hatalmakhoz, felhíván ezeket, hogy intsek Olaszországot a vallási rendek elnyomásában és vagyonuk elvételében a további lépésektől.

— Párisból írják okt. 10-ről: Az eddig ismert főtanácsosi választások négy-ötöd része által conservatív-liberálisok vagy aközártársaság mérsékelt pártfelei választattak meg. A bonapartista jelöltek megbuktak. Legitimista csak egypár választatott.

A császár Chislehurstben újabb reményeket táplálhat, mert hetek óta a francia sajtóban a főthemát a császár kilátásai képezik. A közönséget majdnem kizárólag bonapartista összeesküvésekkel, tüzelmekkel, utazásokkal és tervekkel tartják jól, s az ördögöt addig festik a falra, míg valójában megjelenik...

— Konstantinápolyból okt. 12-ről írják: Császári parancs szerint ezentul a miniszterek mellé keresztény államtitkárok fognak kineveztetni. Már is neveztetett a kereskedelmi miniszteriumba egy görög, a közlekedésibe egy bolgár és a külügyibe egy örmény. A rendelkezés nagy meglepéssel fogadtatott.

Vegyesek.

Mai képünk Gyulay László tehetséges festésünk rajza után készült. A család esendes boldogságát állítja elénk a gyermekét bemutató anyai szeretetben, a kedves jelenetnek örvendő atyában, a hűséget képviselő házi kutyában. A szép csoportozat hoz ellentétül oda van téve az irigység személyesítője is: a kutya cirógatása miatt morgó és tevehátat esináló maeszkában.

Rövid hírek.

— Királyné ő felsége okt. 12. Ischlből egyenest Meranba utazott, hol a téli hónapokat tölti. Gödöllőre ezuttal ő felsége a királyné nem jön.

— Ő Felsége Németh Mihály szántói plébánost s kerületi alesperest, Árvay Sándor dárdai plébánost s kerületi alesperest és Berecz József báttaszéki plébánost, a pécsi székesegyház tiszteletbeli kanonokaivá kinevezni méltóztatott.

— Ft. Haynald Lajos kalocsai érsek ur ő exciája a kalocsai árvák-alapja javára tizezer o. é. forintnyi összeget kegyesen adományozni méltóztatott.

— A veszprémi püspök ő excellentiája a megyei clerust legújabbán ismét a legbensőbb hálára kötelezte

maga iránt, a káplányoknak egyenkint 30 frt segélyt ajándékozván; ilyformán a veszprémi papság a mltsgu főpásztor urnak atyai gondoskodása folytán állásuk jövődelmén kívül 70 frtra számot tarthatnak évenként.

— Megjelent Talabér János Hitelemző beszédeiből a III. egyházi folyam I. kötetének IX., s ugyanazon évfolyam II. kötetének I. füzeté. — A füzethez esatolt „Nyílt szózatból“ értjük, miszerint a ft. kiadó ur a gyakorlati lelkipásztorkodásról véglegesen lemondott, hogy kizárólagosan az egyházi irodalomnak élhessen.

— Ft. Frankl Vilmos a Szent-István-Társulat által megindított encyclopaedia szerkesztője, Rónay Jácint urat, ki mint a trónörökösnek tanára a magyar történelemből, egy évre Bécsbe távozott, ez idő alatt az akadémia titkári hivatalában helyettesíteni fogja.

— A Pest melletti Kőbányán hétfőn kezdtek meg a szüretet.

— Az angol lapok nagy elismeréssel szólnak Magyarországnak a művészet, közoktatás és ipar terén tett ama haladásáról, mely a kiállítás alkalmával örvendetesen tünt ki.

— Pesten a hatvani uteza most aszfalt burkolatot kap, mely mintegy 46,000 frtba kerül; a készítők 40 évig jótállanak érte.

— Megjelent a Szent-István-Társulat naptára 1872-re. Az „Olvasmányok“ tartalma: A katolikus autonomia vagy önkormányzat. — Gondolatok. — Örömdal IX. Pius pápa 25. szentsége 25 éves pápaságának jubileumára (képpel). — Halvány vonások az elmúlt francia-porosz háborúból. — Pest sugárútja (boulevardja) 3 képpel. — A büvös Kaftán (történelmi elbeszélés). — A Pantheon vagy Rotonda-egyház Romában (képpel). — A fürdő és annak hatásai. — Az isaszegi templom (képpel). — Folyó partján (költemény). — Községi törvényünk. — Tűzoltók (képpel). — Ára 25 kr. és a Társulat ügynökségében (Pest, Lövész-uteza 11. sz.) megrendelhető.

— A Szt-István-Társulat első őszi gyűlését ma már átalakított (egy emelettel fölemelt) házában fogja tartani.

— A Szent-István-Társulat azon elemi tankönyvei, melyek a társulat könyvjegyzékében a jelen iskolai évre ígértetnek, mind elkészültek. A megrendelések azonnal teljesítetnek.

— Az Ungvár városában székelő irodalmi és közmívelődési „szent-Bazil-társulat“ f. évi okt. 8-án tartott közgyűlésében első elnöknek Nehrebeczky Sándor országgyűlési képviselőt s miniszteri tanácsost (71 szavazattal 19 ellen, mely Dobrzánszkyra esett,) másodelnöknek Markos György kinstári uradalmi igazgatót, első alelnöknek Baesinszky Ödönt, másodalelnöknek Strihszky Mihályt, igazgatónak Homieskö Miklóst, pénztárnoknak Gebe Viktort, ügyvédnek Nehrebeczky György ottani ügyvédet választotta meg. Eddigél az egylet élén Dobrzánszky Adolf állott s a hazafias és mérsékelt párt magát távol tartotta tőle. Mint a választás eredménye mutatja, most az utóbbi párt jutott diadalra s így remélni lehet, hogy a politikai agitatók mellőzésével a társulat jövőre saját eredeti rendeltetésének megfelelő irányt követend. Ugyancsak Ungvár városa mult hó 28-án tartott közgyűlésében Nehrebeczky Sándor képviselő urhoz, a város érdekei körül kifejtett érdemei elismerésül, bizalmi és hálafeletintet intézett.

— A Váczen elzárt munkások ügyében a vizsgálat be van fejezve. Compromittálva vannak mindnyájan kisebb-nagyobb mértékben. A nálók talált levelezések kétségen kívül teszik, hogy szoros összeköttetésben álltak a párisi communne-nel, valamint hogy az Internationale, melynek utasításai szerint eselkedtek, működésének egyik kiváló pontjául választotta Magyarországot. — A főbkek ellen a fölségsértési pör fog megindittatni a kir. tábla előtt, a többiek rendőri uton fognak megfenyítettetni. A per mindenesetre nagy hatást fog kelteni, miután a szélsőbaloldaltól 3 képviselő szintén belé van ártva a dologba; neveik azonban még titokban tartatnak.

— Közelebb hunyt el Sopronyban Branstingl Katalin asszony, ki épen 107-dik évét töltötte be. — Himódon született 1764-ben. Két férjet temetett el. Először 38 éves korában ment férjhez. Ezzel 40 évig élt; tiz évig özvegyen töltötte idejét. — Második férjével 19 évig élt. Ez, kit Kiss Józsefnek hívtak, szintén közelebb hunyt el 75 éves korában.

— (Jelentés.) A Deharbe-féle „Katolikus káté magyarizálásának“ általunk eszközölt magyar fordítására az aláírási időt november elsejéig meghosszabbítjuk. Azon t. cz. urak tehát, kik e műre aláírásokat gyűjtene, vagy azt megrendelni szándékoznak, fölkéretnek megrendelésöknek november 8-dikáig való beküldésére. A föltételek a régiek, t. i. 5 egymásutáni évben mindenkor május hó végén fogna egy-egy kötet megjelenni. Ára ívenként 6 kr, mi posta utánvétellel lenne megküldendő. A német eredeti 211 iv. Az ügy érdekében tömeges pártfogásért esedeznek a kalocsai növendékpapság Szent-Agoston-Együletének ezévi tagjai.

— (Hirdetés.) Szauder és Bokor „Hármas tankönyveit“ úgy magyar mint német kiadásban 25% jutalékkal s bérmentve szállítja fordulópostával Ramazetter Károly Pécssett.

Pályázat.

Az egri érseki megyébe Heves-Külső-Szolnok vármegyébe bekelezett fegyvernek-i kántor-tanító állomásra pályázat hirdettetik október 26-dik napjára, mely állomás után a következő jövedelmek járnak:

- 200 forint (o. é.) a községtől.
- Tiz hold szántóföld.
- Minden iskolabájaró gyermek után egy veke buza és 20-40 krajczár.
- 3035 lélek után járó temetési egyszerű stóla-illetmény.
- Szabad lakás két szobával és egy istállóval.

A pályázni kívánók képezde oklevéllel és jó bizonyítványokkal ellátva a kitzótt határnap reggeli óráiban Fegyvernek en a plebániái hivatalnál jelentkezzenek.

Balássy Ferencz, kerületi alesperes és tanfelügyelő.

Szerkesztői mondanivalók.

„A népnevelésről“, és „Mi az oka, hogy a csiki atyafi nem visz gyümölcsöt a külföldre eladni?“ című cikkek nem adhatók. — Nagyvárad: a Concordantiából még vagy 20 példány áll rendelkezésre; — ezzel az első kiadás teljesen elfogy.

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész uteza 11. sz.) — Felelős szerkesztő: Füßy Tamás.

Pesten, nyomtatott az „Athenaeum“ nyomdájában 1871. (Barátok tere 7-dik szám)

Füßy Tamás